

TIVIA

6-7/2023

news

TIVIA-YHTEISÖ

KOKENUT KANNAN- OTTAJA

TIVIAN kannanotoilla on pitkät juuret. Jo vuonna 1973 Tietojenkäsittelyliitto julkaisi ensimmäisen atk-politiikkansa, jolla otettiin kantaa moniin ajankohtaisiin tietotekniikkaa ja sen hyväksikäyttöä koskeviin asioihin.

JO JOUTUI ARMAS
AIKA

INTERNET-FOORUM
TAMPEREELLA

DIGILLÄ LIIKE-
TOIMINTAMALLEJA

PÄÄKIRJOITUS

JO JOUTUI ARMAS AIKA

SUVIVIRSI saa minut aina liikuttumaan. Se on jossain ydinjatkoksessani konkreettisena triggerinä osoittamassa, että talven uurastus on ohi ja pitkä kesäloma alkaa. Saman saa aikaan **Laura Siippolan Kesäyö**-biisi ja hieman yllättäen myös *Kalajoen hiekat* -käännös, joka muistuttaa minua kesäisestä harrastuksestani, golfista. Olen jäsenenä *Hiekkasärkkien golfseurassa*.

JOIDENKIN MIELESTÄ loma on sitä varten, että lataudumme seuraavaa talvea varten. Ajatus on virheellinen. Loma kertyy ja on siis ansaittu tauko tavanomaisesta uurastuksesta. Elämme työstä, emme sitä varten. Loma on palkinto.

ON JOKAISEN ASIA, miten lomansa käyttää. Jotkut löhöävät, toiset matkustelevat, joku tekee pihatöitä tai remonttia. Itse olen huomannut varanneeni joitakin fyysisiä urakoita lomalle ikään kuin toimistohommeliin vastapainoksi. Kukin tavallaan. On toki ihan hyvä, jos siinä sivussa lataudumme tulevaa talvea varten.

SUOMEN KESÄ on lyhyt, hyvässä lykyssä kolme kuukautta. Työpaikoilla, jotka ovat toiminnassa koko kesän, saattaa olla kova työ lomakalenterin järjestelyssä. Jokaisen on päästävä lomalle vähintään 12 päivän yhtenäisen jakson verran siten, että työpaikalla on kuitenkin riittävästi henkilökuntaa pitämässä rattaat pyörimässä.

KESÄKUUKAUDET eivät ole samanarvoisia. Varsinkin kesäkuu on säidensä osalta muita epävarmempi. Olen pitänyt nyrkisääntönä sitä, että kesäkuussa on usein kaksi ja heinäkuussa yksi sateinen viikko. Yhtenä vuonna nämä sattuiivat peräkkäin, mutta sen jälkeen alkoivatkin ennätyshelteet. Vuodet eivät ole veljeksiä, joten kesän säitä on vaikea ennustaa.

TIVIAN TOIMISTO on perinteisesti lomaillut heinäkuussa ja niin teemme tänäkin vuonna. Pyrimme kuitenkin valvomaan liiton sähköpostilaatikoita ja reagoimaan varsinkin kiireellisiin viesteihin, mutta muutoin pidämme ansaittua kesälomaa.

SIIHEN ASTI toteutamme kevätkesän ohjelmaa koulutusten, sertifiointien ja tapahtumien osalta sekä suunnittelemme tulevaa syksyä.

Hyvää kesää kaikille! ■

Reino Myllymäki
kehityspäällikkö, TIVIA

 TIVIA | news

JULKAISIJA

TIVIA ry

PÄÄTOIMITTAJA

Juha Lappi

ULKOASU

Olli Teräs

TOIMITUSKUNTA

Eija Kalliala,

Joona Haavisto, Maaret Pyhäjärvi,

Olli Teräs

KANNEN KUVA

Shutterstock

TIVIA

YHTEYSTIEDOT

TIVIA ry

Sturenkatu 16

00510 Helsinki

tivia@tivia.fi

tivia.fi

JÄSENASIAT

jasenasiat@tivia.fi

TAPAHTUMAT

European Dialogue on Internet Governance on tähän mennessä kokoontunut 13 Euroopan maassa ja kaksi kertaa virtuaalisesti. Kuva Tallinnan EuroDIG:sta 2017, avajaispuhetta pitämässä presidentti Kersti Kaljulaid.

INTERNET-FOORUM TAMPEREELLA

Teksti Yrjö Länsipuro Kuva Urmas Kamdron

Kesäkuussa kokoontuu **European Dialogue on Internet Governance (EuroDIG)** tämän vuoden kokoukseensa Tampereella, nyt ensi kertaa Suomessa.

EuroDIG juontaa juurensa YK:n tietoyhteiskuntahuippukokouksesta (WSIS), joka torjui ajatuksen internetin alistamisesta valtioidenväliseen hallintaan. Kaikkien tahojen – yksityisen sektorin, valtioiden, kansalaisyhteiskunnan, teknisen ja akateemisen yhteisön – tulee voida vaikuttaa. Syntyi **Internet Governance Forum**, ja sen mallin mukaan toistasataa alueellista ja kansallista aloitetta. Tampereen yliopisto isännöi 19.–21.6. paitsi Euroopan, myös Suomen internet-foorumin.

Vuonna 2008 perustettu EuroDIG keskittyi aluksi internetin mahdollisuuksiin, vuosien myötä painopiste siirtyi haasteisiin ja uhkiin. Tämän vuoden teema on ”Internet in troubled times – risks, resilience, hope”, ja kysymyksinä mm.:

• Ukrainan internetin resilienssi on hämmästyttänyt maailman, mutta selviääkö maailmanlaajuinen internet tähän mennessä kovimmasta

geopoliittisesta stressitestistään?

• Internet pirstaloituu ilman sotaa-kin, mutta mitä sen fragmentaatiolla tänään oikeastaan tarkoitetaan?

• Teknojättien alustojen sääntely on pantu alulle, mutta jääkö se teknisen kehityksen jalkoihin? Ja mitä merkitsee demokraattisen keskustelun kasvava tukeutuminen sosiaaliseen mediaan?

EuroDIG katsoo myös omaa manterettaan laajemmalle. Panafrikkalaisen parlamentin jäsenten Euroopan vierailu tarjoaa mahdollisuuden keskusteluun MEP-kollegojen kanssa ICT-yhteistyöstä.

Finnish Internet Forum on EuroDIG:n esitapahtuma 19.6. aamupäivällä. Aiheina ovat mm. tekoälyn etiikka, mahdolliset *Twitterin* korvaajat ja edellisen hallituksen liikenne- ja viestintäministeri **Timo Harakan** haastattelu kirjastaan ”Datakapitalismi kriisien maailmassa”. ■

► Ilmoittautuminen molempiin tapahtumiin: eurodig.org/register

TIVIA KOULUTTAA

Pyydä tarjous organisaatiokohtaisesta koulutuksesta: tivia@tivia.fi

Kuva: Shutterstock

Johdatus CRM-järjestelmiin

6.6.2023

► Koulutus koostuu sekä alkuun käytävästä teoriaosuudesta että tutustumisesta käytännön kautta maailman johtavaan CRM-järjestelmään, **Salesforceen**. Koulutus kattaa **asiakkuuden hallinnan** elinkaaren **asiakkuuksien hankinnasta** pitkäaikaiseen **asiakassuhteeseen**.

Muutosviestinnän perusteet

8.6.2023

► Kurssilla keskitytään opiskelemaan **sanoman kirkastamista** poistamalla viestinnän elementtejä ja lisäämään arvoa kasvattavia. Pohditaan **kuvien käyttöä** osana viestintää. Kurssilla opitaan myös ottamaan erilaiset ihmiset viestinnän vastaanottajina huomioon.

Business Case käytännössä

13.6.2023

► Kurssilla opitaan oikeanoppisen Business Casen eli **projektin perustelun** sisältö. Käydään läpi **kustannusten laskenta, hyötyjen arviointi** ja **hyötykustannusanalyysi**. Lisäksi opitaan riskien arviointia sekä käsittelemään muut projektin perustelussa tarpeelliset asiat.

tivia.fi/koulutukset

TIVIA-YHTEISÖ

TIVIA – TOIMINTAA YHTEISKUNNAN PARHAAKSI

TIVIAN kannanotoilla on pitkät juuret. Jo vuonna 1973 Tietojenkäsittelyliitto julkaisi ensimmäisen atk-politiikkansa, jolla otettiin kantaa moniin ajankohtaisiin tietotekniikkaa ja sen hyväksikäyttöä koskeviin asioihin. Moni 1970-luvun liittokokous päättyi julkiseen kannanottoon koskien tietotekniikan työllisyysvaikutuksia, tietotekniikan koulutusta tai tietoliikenneyhteyksien saatavuutta taikka sen hinnoittelua.

Yksi todellinen helmi löytyy historiallisten kannanottojen joukosta. Vuoden 1986 kesäliittokokouksen yhteydessä annettiin julkilausuma koskien jo yli kymmenen vuotta vireillä ollutta ja lopulta vuonna 1987 voimaan tullutta henkilörekisterilakia. Julkilausumassa todettiin muun muassa: ”On olemassa yli 300 yksittäistä tietojen salassapitosäännöstä, eikä Suomessa ole tiettävästi tullut julki tietosuojaloukkauksia. Omalta osaltaan tilanteeseen ovat vaikuttaneet mainitut Tietotekniikan Liitto ry:n ohjeet, joita maamme rekistereitä pitävät yhdistykset ja laitokset ovat ilmeisesti noudattaneet sangen hyvin. Lisäksi Tietotekniikan Liitto on antanut tarkempia ohjeita tietosuojan teknisestä turvaamisesta.”

Liiton julkaisu ”Tietosuoja: henkilörekisterin pitoa koskevat periaatteet” julkaistiin vuonna 1976 – 11 vuotta ennen lain voimaantuloa. Se oli pitkään lainsäädösten puutteessa ainoa ohjenuora eri yhteisöille.

TIVIA-AGENDA

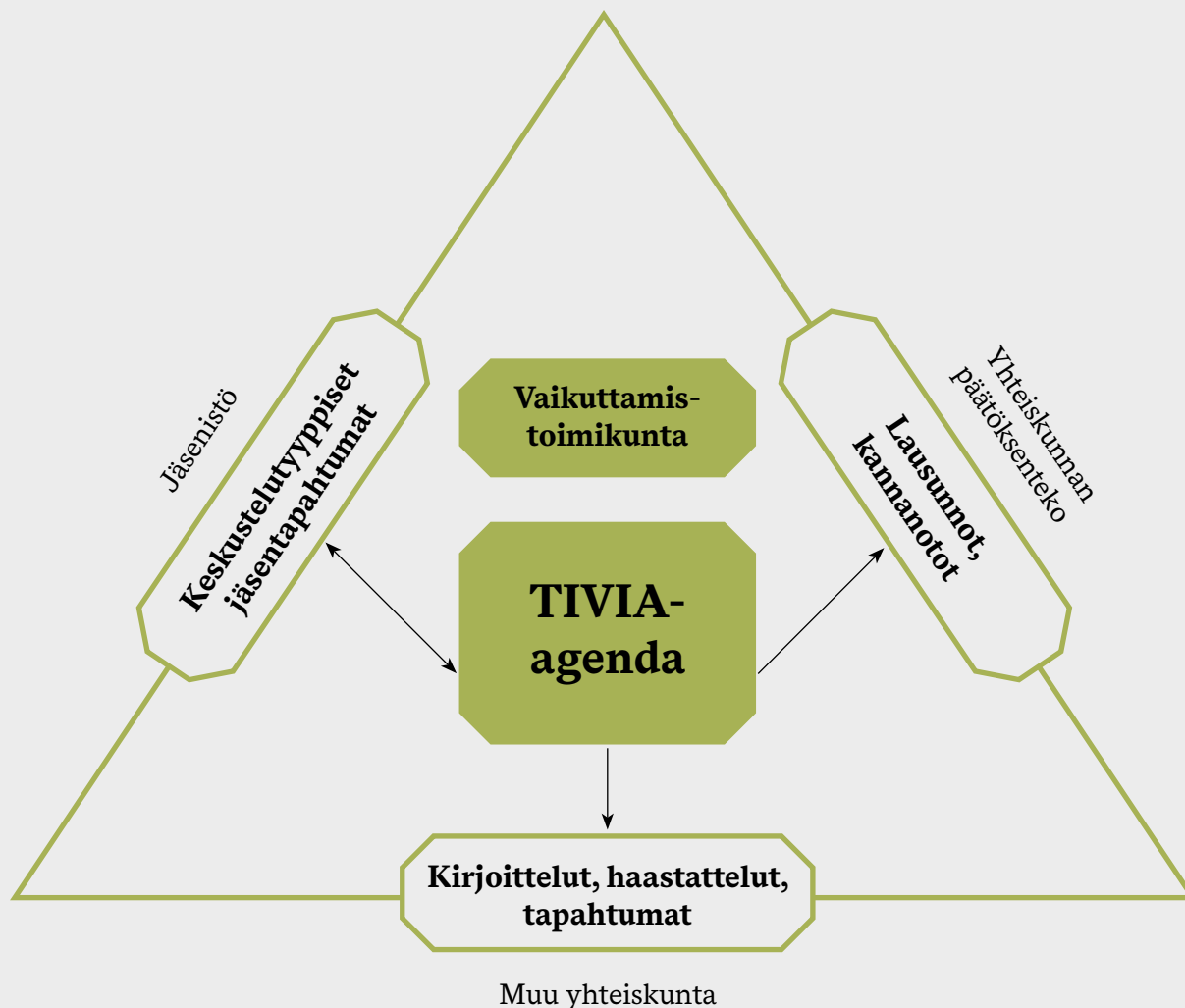
Vaikka TIVIAN kannanotoilla onkin pitkät perinteet, nykyinen vaikuttamistoiminta juontaa juurensa vuoteen 2016, jolloin liittoyhteisöön perustettiin Tietoyhteiskuntatoimikunta. Nimensä mukaisesti tarkoitus oli ottaa kantaa digitalisoituvaa Suomea koskeviin linjauksiin ja säädösvalmisteluun sekä osallistua keskusteluun. Toimikunta vaihtoi nimensä Vaikuttamistoimikunnaksi vuonna 2019 tehtävien juuri muuttumatta. Tässä vaiheessa tärkeimpänä pidet-

tiin keskeisiä kannanottoja sisältävän TIVIA-agendan luominen. Se valmistuikin juuri koronapandemian alla maaliskuussa 2020.

TIVIA-agendan tehtävä on tavaltaan karttua liiton tekemien lausuntojen ja kannanottojen myötä eräänlaiseksi tietopankiksi, joka helpottaa lausunnonantajien elämää. Se toimisi myös virikkeen antajana muille toimikunnille viestintää ja tapahtumatoimintaa varten.

TIVIAN TOIMINTA DIGITAALISEN SUOMEN PARHAAKSI

TIVIA on tänään Suomen johtava tieto- ja viestintätieteiden alan liitto, joka pyrkii tarjoamaan puolueettomana ja riippumattomana toimijana osaamista ja verkostoja digitaalisen

Suomen parhaaksi. Vaikutustoimikuntaa vetävät hallituksen puheenjohtaja **Ursula Koski** ja hallituksen jäsen **Mikko Valjakka**. Vuoden 2023 toimikunnan tavoitteisiin on kolmen merkittävän lausunnon antaminen. Tarvittaessa luku voidaan ylittää, jos esiin nousee lausuntopyyntöjä tai asioita, jotka vaativat TIVIAN kannanottoa. Toimikunnan ensimmäisen lausunnon kohteeksi tuli valtiovarainministeriön pilvipalvelulinjausten päivittämistä koskeva lausuntopyyntö.

Toisena vuoden tehtävänä on TIVIA-agendan ylläpitäminen vuosina 2020–2023 tehdyillä kannanotoilla. TIVIA-agendan julkinen osa – päätetyt linjaukset – on ollut myös tarkoitus julkaista.

Toimikunnan valmistelemissa lau-

Vaikka TIVIAN kannanotoilla onkin pitkät perinteet, nykyinen vaikuttamistoiminta juontaa juurensa vuoteen 2016, jolloin liittoyhteisöön perustettiin tietoyhteiskunta-toimikunta.

suntoja ja toimintaa on tarkoitus katsoa vuoden lopulla valmisteltaessa vuosien 2024–2025 tavoitteita.

TIVIAN LAUSUNTO VALTION PILVIPALVELULINJAUKSISTA

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö koskien valtion pilvipalvelulinjauksista päättyi perjantaina 10.3.2023. Lausuntopyyntö oli varsin laaja käsittäen kaikkiaan noin 20 kysymystä, johon haluttiin kannanottoa. Vaikuttamistoimikunta sai TIVIAN lausunnon aikaiseksi neljällä verkkokokouksella 24.2.–9.3.2023.

Lausunnonssa TIVIA korostaa, että pilvipalveluihin siirtymisen ei pidä olla itsetarkoitus, vaan siirtymisen tulee perustua tarpeeseen sekä riskien kuvaamiseen, ymmärtämiseen ja niihin varautumiseen. ►

Toisaalta TIVIA näkee pilvipalvelut mahdollisuutena edetessä kohti digitalisoituvaa ja kriisinkestävää Suomea. Unohtaa ei pidä kustannus- ja energiatehokkuuttakaan, eikä sitä, miten pilvipalvelut sopivat YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin.

TIVIAN mielestä valtionhallinnon tiedot ja palvelut on pidettävä EU/ETA-alueella lukuun ottamatta tapauksia, joissa tavoitteena on globaali palvelu. Pilvipalvelun asiakkaalla ylipäätään on oltava oikeus päättää alue tai alueet, jossa tietonsa ja palvelunsa sijaitsevat.

TIVIAN mielestä pilvipalveluissa voidaan säilyttää niin julkista, salassa pidettävää tai turvallisuusluokan IV tietoa kuin henkilötietoakin, kunhan pilvipalvelujen tekniset ominaisuudet, valvonta ja häiriövaste toteutetaan käsiteltävän tiedon suojaustason mukaisesti.

Pilvipalvelujen hankinnan onnistumisen kannalta keskeistä on han-

kintaa tekevien osaaminen. Pilvipalveluihin liittyy esimerkiksi tarjoajien välisiä käsitteistöeroja, jotka voivat johtaa merkittävästi toisistaan poikkeaviin teknisiin ratkaisuihin. Ne on pystyttävä ottamaan huomioon päätöksenteossa.

Pilvipalveluun siirtyminen on myös niin laaja-alainen muutos, että sitä ei pidä rinnastaa yksinkertaisiin hankintoihin, vaan pilvipalvelujen monimuotoisuus, erityispiirteet ja palvelujen jatkuva kehittyminen tekevät pilvipalveluhankinnoista erityistä osaamista vaativia. TIVIA on halukas osallistumaan tähän hankinnan osaamisen kehittämiseen.

Hankinnan osaamisen kehittämisen lisäksi TIVIA korostaa hankinnan viitekehyksen luomista. Tähän viitekehykseen sisällytettäisiin muun muassa terminologia, ajantasaiset tietojen turvallisuusluokitukset ja ymmärrettävät valintakriteeristöt sekä hankintaprosessi. TIVIA on ha-

lukas osallistumaan tähän hankintaviitekehyksen laadintaan.

Lausunnon antoi TIVIA ry:n lisäksi 76 muuta tahoa. Monet lausunnonantajat pelkäävät kannattivat linjauksia ainakin yleistasolla. TIVIAN lausunnossa – samoin kuin joidenkin muiden tahojen lausunnoissa – paistaa esille puolueettomuuden ja riippumattomuuden ohella syvälinen asiantuntemus lausuttavasta asiakokonaisuudesta. ■

Artikkelin kirjoittaja **Reino Myllymäki** on TIVIAN kehityspäällikkö, jonka tehtäviin kuuluu Vaikuttamistoimikunnan sihteerin tehtävät. Hän oli vuosina 2016–2019 liiton hallituksessa ja vuosina 2016–2020 Tietoyhteiskunta- ja Vaikuttamistoimikuntien puheenjohtajana.

TIVIA 70

Mitä meillä oli ennen kännyköitä, maailmanluokan tietoturvaosaamista ja vihaisia lintuja?

Joukko mahdottoman haastajia ja TIVIA, joka on jo 70 vuotta yhdistänyt alan visionäärit ja auttanut tekemään utopiasta arkea.

TIVIA viettää juhlavuottaan tiukasti työn merkeissä – yhdistäen, kouluttaen, tutkien, tiedottaen, suuntaa näyttäen ja Suomen digitaalista kilpailukykyä kehittäen.

Siis pidä kiinni. Vauhti kun ei ole hiljenemään päin.

tivia.fi

itinsider

Digimedia IT Insider aloitti verkkotapahtumasarjan huhtikuussa 2023. Verkkotapahtumat ovat maksuttomia TIVIA-yhteisön henkilöjäsenille ja kumppanien sekä yhteisöjäsenten henkilökunnalle. Muille 65 euroa.

Käyttäjakeskeinen ohjelmistokehitystiimi

9.6. klo 9–10

Osaamisen jakaminen

19.6. klo 9–10

itinsider.fi

DIGILLÄ LIIKE-TOIMINTAMALLEJA

Teksti Michael Lindholm, CEO, Musaa Oy Kuva Shutterstock

Suomi on kansainvälisissä vertailuissa yksi maailman digitalisoituneimmista maista. Digitalisaation hyödyntäminen laahaa kuitenkin perässä, sillä dataa jää usein hyödyntämättä liiketoiminnalle innovatiivisella ja tuottavalla tavalla.

Mikä digitaalinen liiketoimintamalli? Asia ei ole uusi ja pidemmälle vietyinä puhutaan esimerkiksi alustataloudesta ja API-liiketoiminnasta, muitakin nimiä ja kuvauksia löytyy. Kaikilla kuitenkin yhteistä on liiketoiminta, joka perustuu jalostettuun dataan. Datalla luodaan uudentyypistä, ja myös usein globaalista, liiketoimintaa jalostamalla omaa ja ulkopuolista dataa digitaalisilla liittymillä. Data jalostetaan muotoon,

jota organisaatio itse ja myös yhteistyökumppanit voivat hyödyntää. Esimerkiksi verkkokauppa voi luoda uusia tapoja esittää asiakkailleen tuotteita yhdistämällä niitä ulkopuolisen kumppanin jalostamaan dataan tai kauppakeskus voi automatisoida markkinointia keskuksen yritysasiakkaiden ja oman datan avulla. Valmistavan teollisuuden toimijat voivat yhdessä rakentaa liiketoimintamalleja, joissa tilaus ja tuotanto perustuu kunkin yrityksen vapaaseen kapasiteettiin tai matkailuala voi rakentaa tuotetarjonnan reittivalintojen ja asiakasprofiilien perusteella. Mallit rakennetaan luonnollisesti aina kitkan vähentämiseksi ja asiakkaille hyödyksi.

Pohjimmiltaan kyseessä on kilpailukyvyn varmistaminen ja ylläpitäminen innovatiivisilla digitaalisilla ratkaisuilla rakentamalla uusia liiketoimintamalleja. Yksin on yritysten usein haastavaa tuottaa näitä eli tarvitaan nk. liiketoimintaekosysteemejä. Näissä kehittämispanostus tapahtuu esimerkiksi fokuoimalla kokonaisvaltaiseen API-strategian kehittämiseen ja datan jalostukseen liiketoimintamallien ja liiketoimintaekosysteemin tueksi sen sijaan, että keskitytään yksittäisten sisäisten tai ulkoisten prosessien kehittämiseen. Kehittäminen koskee sekä pieniä että suuria yrityksiä ja kaikkia toimialoja poikkileikkaavasti.

Tietotekniikan tutkimussäätiöltä voidaan hakea aiheeseen liittyvää tutkimustyön tukea.

Asian tärkeys näkyy nyt erilaisissa kansallisissa ohjelmissa: *Business Finland* on uudessa *Data Economy* -ohjelmassaan tilanneet *Frost & Sullivan* -nimiseltä kansainväliseltä yritykseltä tutkimuksen, jossa on käyty läpi Suomen mahdollisuuksia. Sitralla on *Datasta kasvua* -ohjelma, ja valtiovarainministeriö julkaisi viime vuonna Julkisen hallinnon API-periaatteet. Myös *TIVIAssa* on huomioitu asia: *Tietotekniikan tutkimussäätiöltä* voidaan 2023 hakea aiheeseen liittyvää tutkimustyön tukea. ■

Tietotekniikan
tutkimussäätiö

► **Lue lisää:**
tietotekniikantutkimussaatio.fi

Liity jäseneksi!

AJANKOHTAISTA

Kuva: Petri Mulari

Nettijättien tietosuojasyövereissä 6.6.2023

► Tietosuojaverkoston tilaisuudessa hypätään internetin ihmeelliseen maailmaan ja selvitetään **Aktian Minttu Matikaisen** siivittämänä, mitä isot sosiaalisen median palvelut oikein tietävät meistä. Webinaarin tarkoituksena on antaa yleisesitys siitä, mitä isot nettijättit meistä keräävät mainostarkoituksiin ja miten tällaisia asetuksia voi muokata tai ottaa ne pois käytöstä.

Käyttäjakeskeinen ohjelmistokehitystiimi 9.6.2023

► Käyttäjakeskeinen ohjelmistokehitystiimi käyttää budjetin ja ajan todennäköisemmin juuri oikeisiin asioihin kuin tiimi, josta käyttäjämäärä on ulkoistettu. Mitä **käyttäjakeskeisyys** tarkoittaa **ketterässä ohjelmistokehityksessä**? Miten **ketterä käyttäjakeskeinen kehitystiimi** rakennetaan? **Maaret Pyhjärven** haastateltavana on **Laura Snellman-Junna**.

EuroDIG 2023 19.–21.6.2023

► Euroopan vuosittainen **internet-foorumi** – *European Dialogue on Internet Governance* eli **EuroDIG** kokoontuu 19.–21. kesäkuuta Tampereen yliopiston keskustakampuksella. Foorumi on kaikille avoin ja ilmainen, ja siihen voi aktiivisesti osallistua myös etänä. Tampereen EuroDIG:n yleisteema on ”**Internet in troubled times: risks, resilience, hope**”.

tivia.fi/tapahtumat

JÄSENYYS TIVIA-YHTEISÖSSÄ KANNATTA!

- Vahva valtakunnallinen vaikuttaja
- ICT-alan puolestapuhuja
- Riippumattoman tutkimustiedon tuottaja
- 28 jäsenyhdistystä, tuhansia henkilöjäseniä ja satoja yhteisöjäseniä
- Tavoitteena jäsenistön ammatillisen osaamisen ja arvostuksen kehittäminen

MIKSI JÄSENEKSI?

TIVIA-yhteisön jäsenet ovat ICT-ammattilaisia niin teknologian kuin liiketoiminnan puolelta sekä alan kouluttajia ja tutkijoita. Yhteisöön pääsee mukaan liittymällä yhteen tai useampaan TIVIAN jäsenyhdistyksistä. Jäseneksi voi liittyä jo opiskeluaikana ja työuran jälkeen saa jatkaa yhteisöön kuulumista seniorijäsenenä. Yhteisö tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden verkostoitua muiden alan ammattilaisten kanssa.

Jäsentapahtumissa ja -koulutuksissa saa tuoretta tietoa ammatillisen kehittymisen tueksi, tärkeitä kontakteja sekä luontevan mahdollisuuden vaihtaa kokemuksia. TIVIA-yhteisön laaja yhteistyökumppaniverkosto tarjoaa ammatilliseen kehittämiseen foorumeita, sisältöjä, välineitä ja keinoja.

TIVIA-yhteisön jäsenetuihin kuuluvat mm. edut alan lehdistä, koulutuksista, ohjelmistoista sekä matka- ja hotellipalveluista. Yrityksille ja muille yhteisöille jäsenyys sisältää lisäksi laajat markkinointiviestinnän keinot ja kanavat, jotka tarjoavat näkyvyyttä ja oman liiketoiminnan kehittämismahdollisuuksia.

Lue lisää ja tutustu tarkemmin:
tivia.fi

 TIVIA